

DÉLVIDÉKI LAPOK

TARSADALMI HETI LAP ES KRASSÓ-SZÖRÉNYMEGYE JEGYZŐI EGYLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Lugos, Bonnaz-utca 14. szám.
Hirdetések felvételnek Nemes Kálmán könyvkereskedésében.

Felölős szerkesztő:
Georgevits Jenő.
Megjelenik: SZERDÁN és SZOMBATON.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 7 ft — kr. Negyed évre 1 ft 80 kr.
Fél évre 3 ft 50 kr. Egyes szám ára 8 kr

Közbiztonságunk.

Lugos, 1899. jun. 9.

A közbiztonság fogalmát, a szónak modern értelmében, alig egy pár évtizede ismerik nálunk. Nagy idő, több egy fél századnál telt el, míg pandurok, hajduk, majd a zsandárok szerepét a rendőrség és esendőrség vette át. A pandurok, hajduk és zsandárok világa csak a népszínművekben volt az a kedélyes, joviális világ, a melynek képét föl idézni tudjuk a multból. Igazában vigasztalan és botránysos képet nyújtott az 1848 előtti Magyarország közrendje. Nem egyszer meg esett, hogy a ki két-három vármegyén akart végig utazni, megcsinálta a végrendeletét, mielőtt a hosszú utra kelt; melyre, mintha háboruba menne, pisztolyt, karabélyt és egyéb gyilkos eszközt vitt magával. Minden járásnak, de minden nagyobb határral bíró községnek meg volt a maga hírhedt zsi-ványa; és jellemezi e kor rendszetét, hogy, miután a hatóság díjat tűzött ki fejére, rendszerint még néhány esztendeig eléledégt szépen és folytatta garázdálkodásait. A

TÁRCSA.

Regényfejezet.

A jogászbálon látott tisztán a szívébe.

... Olyan volt ez a másfél év, mint egy hosszú nehéz alom, melyből hirtelen felébred s a világ a szemébe mosolyog. Mi történt vele ez alatt a másfél év alatt? Nem tudja, cselekedett, a hogy akartak, hogy cselekedjek, öntudatlanul, akaratán kívül. Asszony lett, anya lett, házörző, komor lelkű; azt gondolja, hogy másfél éve már nem is nevetett.

— Hát én vagyok-e én? Hát ki forgatta ki a régi Rizát? Vagy ilyenek maradok már mindvégig? Nem, nem; szabadulni akarok önmagamtól. Elő a régi jó kedvvel, hol maradtok kacagások, busongások, epekedések, kalandvágások? Elő a régi Rizával! Megfuladok ebben az ájterben... Megfuladok...

Nem mondotta senkinek; de a fiatal Sebők Kari kiolvasta a szeméből. Tánczra kérte és a keringő édes lázában megszorította a kezét. Rizát valami deljes meleg hatotta át, a régi delejes áram, emlékszik, mint egykor, ha Dési Zoltán tánczolt vele a kolonban. S e pillanatban villanatszerűen

közrend fogalmát megközelítő állapot csak a statáriumok alkalmával volt; a statáriumot pedig nem szerették viczispán uramék, mert az felette kényelmetlen vala és sok futkozással járt.

És mai rendészetünk, bizvást állíthatjuk, hogy országszerte most is magán viseli az elmúlt táblabíróvilág jellegét. Sok közintézményünk ment gyökeres változáson keresztül, de rendészetünk felett inkább átsuhant az új-kor szele, mint át- és átjárta. Egyedül a fővárosnak van modern, a fontos czélt helyesen szolgáló rendőrsége, melynél különbbel egyébiránt kevés világváros dicsekedhetik. Van azonfelül egy-két nagyobb vidéki város, a hol a rendőrséget, annyira-amennyire, fővárosi mintára szervezték. Hanem a vidéki városok hetven perczentjében rendőröknek titulált kisbírók öröködnék a polgárság élet- és vagyonszósága fölött.

Mert ki megy el kisebb vidéki városba rendőrnek? Vagy az, a ki megunta a mesterségét, vagy az, a ki nem szeret dolgozni; de minden esetre műveletlen, pallérozatlan ember. Mert ha nem volna ilyen, nem

suhant végig a lelkén a mult, a jelen s vágyódni kezdett egy új életre, jövendő idökre, melyekben nem marad meg semmi ebből a narkótikus állapotból semmi, épen séggel semmi. Nem fogja el a lelki keserűségnek szürke borongása; nem, nem, utálja ezt az egykedvűséget. Dalolni fog és tánczolni. Jókedvű lesz és kaczag. Mint egykor, a mikor ő volt a legszilajabb leány, a kinek a szabados eljegyzési estéjéről hetekig beszéltek a társnői; huzatván a „Rózsabókorkban...“ a maga fülébe az elkeseredetten vig nótákát:

Gombház, ha leszakad, lesz más!

Hej, ha még egyszer patyolat kedve kerekednék. Mert hát tisztán látott a szívébe.

Ezenközben a keringőtánczosok jelentkeztek egymásután:

— Ah, Riza nagysám, tehát tánczol?

— Ismét magára ösmertünk!

— Látja, így helyes az, Riza...

Fáradtan hagyta el Sebők Kari karját és visszavonultak a téli kertbe. Az ura közeledett.

— Ne tánczolj annyit, Riza.

— Parancsolod?

A fiskális nem ösmert rá a feleségére.

— Parancsolom? Nem, csak figyelmeztetlek... megárhathat.

öltene magára az uniformist 16-25 forintokért. Ennél többet ugyanis nem fizetnek közrendőrnek. Már most, ha az ilyen jámbor atyafi bele öltözik a czifra ruhába, (erre áldoznak a mi városaink urai) hivatasáról nem tud sokkal többet, minthogy a föllebvalóinak és a városi uraknak szépen tisztelegni kell (ezt különben már a katonaságnál elsajátította), meg hogy a hetivásáron összeszidja a fuvarost, ha neki hajt a kofa állványának. Tessék most az ilyen erőkkal puhatólást végezni! A rendőri nyomozás egyike a legkényesebb s a legnagyobb gyakorlatot és ügyeséget kívánó feladatoknak, és szó sincs róla, hogy a vidéki rendőrt közigazgatási funkciók végrehajtására lehet csak használni. Hivatal-szolgai teendőket végez és havonta egyszer tolonczokat kísér. S ha valami büneset történik, melynél a tettest nem érik tetten, vagy a véletlen és egyéb a rendőrségen kívül álló tényező nem szolgáltatja őt a hatóság kezébe, a büneset kinyomozatlan marad. A vidéki Pita-vália évenként száz és száz esettel gyarapítja a fel nem derített bün-

— No, ha az unalom eddig meg nem ártott, a tánczot is kiállom.

Sebők Kari udvariasan felállott, hogy diszkréten visszavonulhasson, de az asszony hozzá fordult:

— Gyerünk Kari, — nem akarok tovább unatkozni.

A fiskális kimeresztette nagy kerek szeméit s belebámult a levegőbe. Azok már a pezsgős szobában ültek s Rizát, mint czukrot a legyek, körülzsongták a gaval-lérjai.

Egyre-másra hajtogatta fel a pezsgős poharakat. Ezenközben pedig körülnézett és azt látta, hogy más világ veszi körül, egészen más világ. Másfél évi letargia után, hogy felébredt, minden megváltozott körülötte. Más lányok, más asszonyok, más férfiak tánczoltak a bálteremben. Eltűnt a multja, el örökre. Most már a házának induló Dési Zoltán gondos családapa, a régi vetélytársai mind férjhez mentek és elszakadtak a városból. Egyedül maradt, egy új világban. Mit csinált ő másfél évig?

Emlékszik az első napokban, hogy menyasszony lett, csak a lázas vágy sarkalta: esküvőt, siettetni az esküvőt, hogy hamarabb legyen asszony, mint a többi leányapajtása, hogy ragyogjon már a fülében a gyémántos-brilláns fülbevaló, hordhassa a nagy, fekete tollas kalapját, ne

tények amugy is igen nagy számát. S ennek okát ne keressük egyébben, minthogy a törvény a vidéki rendőrségek szervezését és fentartását teljesen a városokra bizza. Hozzá való érzék és tudás nélkül szervezték országsherte a közbiztonság fentartására hivatott testületeket, melyeknek élén legtöbbször bürokrata emberek állanak, kik rendőreiket betanítani, kiművelni azért nem tudják, mert maguk is édes-keveset értenek a rendészet tudományához. Mert nagy és nehéz tudomány ez, melynek elsajátításához alapos elméleti és gyakorlati tanulás szükséges.

Az sem válik hasznára rendőrségünknek, hogy felsőbb hatósága a minden ízében elavult vármegye. Impulzust, intencziókat, szakismerttet, anyagi és erkölcsi támogatást, kellő felügyeletet ez a fórum már nem tud nyújtani. Manapság csakis az államhatalom az, mely ez irányban kötelességét teljesíteni tudja. S szervezetileg az államhatalom csak annyiban áll összefüggésben a rendőrséggel, hogy a rendőrtörvényt a főispán nevezi ki.

Mig az állam nem veszi kezébe a közbiztonság ügyének gyökeres rendezését, addig a rendőrség mindig tökéletlen felintézmény lesz. Ezt az igazságot körülbelül mindenki elismeri már, de hogy érvényre jusson, arra egyelőre nincs kilátás.

De ha már nem államosítják a rendőrséget, azt mindenesetre megtehetné az állam, illetve egy rendeletével a belügyminiszter, hogy a rendőrség és államhatalom közötti összefüggést szorosabbá teszi, s a mennyire csak lehet, kivevési a vármegye, mint felsőbb hatóság kezé-

lássák az emberek, hogy mit rejteget a szívében.

De az ura — emlékszik — sokat tárgyalt a házassági szerződését. Mit bánta ő a paragrafusokat? Hogy ha az történik — mi legyen, ha az történik — mi lesz a bánatpénz — mi köze hozzá? Az apja aggódalmaskodott, de ő sürgette, kergette őket és aláírt mindent, mindent vakon, olvasatlanul. Csak már megienne az az esküvő... Hadd ragyogjon a gyémántos-brilláns fülbevaló, hadd lebegjen a kalapján a fekete strucc toll!...

Elutaztak az esküvő után... Egykedvűen dobta magát a férje karjaiba és ez az egykedvűség hatalma alá hajtotta hosszú másfél évig...

A sok orvos-látogatás... a baba születése... Az utcán se volt künn hónapokon át. Elfelelt az embereket, nem olvasott, nem kérdezősködött, csak feküdt naphosszat a divánon, gondolatok nélkül. Ha a férje szólt hozzá, szakgatott mondásokkal felelt.

- Jó lesz így, Riza?
- Jó.
- Sétáljunk egyet, Riza?
- Sétáljunk.
- Kivánsz valamit, Riza?
- Nem.
- Jól érzed ma magad?

ből. A csendőrség és a fővárosi rendőrség példája megmutatta, hogy milyen jótékony átalakító hatással van a közbiztonsági testületre a közvetlen, illetve közvetlenebb állami felügyelet.

UJDONSÁGOK.

Személyi hírek. Asbóth Aladár, a krassó-szörénymegyei gazdasági egyesület elnöke, Patyánszky Elek előadója és Fényes Károly gazdasági titkár tegnap este az egyesület megbízásából a Bonyhadon (Tolna m.) mai nap tartandó országos marhavására tanulmányi ezélel Bonyhádra utazott.

Áldozó csütörtök. A gör.-kel. egyház f. hó 8-án ünnepelte meg Krisztus mennybemenetelének ünnepét. A gör.-kath. székesegyházban ez alkalomból d. e. 9 óra körül ünnepi istentisztelet volt, melyen dr. Radu Demeter püspök, a gör.-kel. román templomban dr. Popovics György esperes pontifikált; ezután körmenet indult a városon keresztül.

Hazafias ünnepély. A lugosi állami főgymnázium Ó felsége a király megkoronázásának évfordulóját alkalmából csütörtökön d. e. 11 órakor szépen sikerült lélekemelő ünnepélyt tartott. Mi legalább ezt így olvassuk a Lugoser Zeitung legutóbbi számában, miután a tanári kar hazafiságával összeférhetetlennek tartotta, hogy éről a helyi magyar hírlapot is értesítse.

Eskütétel. Grundböck István újonnan megválasztott városi mérnök minap tette le Marsovszky polgármester kezébe a hivatalos esküt. Állását ezekután még e hó folyamán be fogja tölteni.

Nyilvános felolvasások Lugoson. A délvidéki tanári kör f. hó 11-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg gyűlését a helyi főgymnázium tanácskozási termében. Tárgysorozat: 1. Dr. Szántó Zsigmond tanár népszerű felolvasása: Lenau viszonya a magyarsághoz. 2. Tafferner Béla tanár: A művészeti oktatásról. A felolvasás után zárt ülés lesz. Az érdeklődő urakat és hölgyeket szívesen látja az igazgatóság.

— Nem tudom.

Hat honnét tudja? Szinte nem is emlékszik, hogy volt már más-kép is, hogy jobban vagy rosszabbul érezte volna magát. Csend vette körül, belső csend. Annyit tudott, hogy barátnői is férjhez mentek s boldogok. Ő is boldog, legalább mindegyiknek azt írta, ugyanazon okok mián, mint a mikkel barátnői indokolták a boldogságukat. Neki is jó, gondos, szorgalmas figyelmes férje van, neki is szép, egészséges, nem síró, mosolygó gyermeke van, neki is hű, ügyes és nem feleselő szobalánya van, az ő szakácsnéjával is meg van elégedve a férje. Hát persze, hogy boldog.

Mindez hirtelen eszébe jutott, mikor elkekeredett jókedvvel a hatodik pohár pezsgőt hajtotta fel. Ebben a pillanatban aztán észrevette, hogy két sötét szemöldök alól két sötéten villogó szempár az arcára tapadt. Kiváncsian fordult feléje. Hát egy huszárkapitány volt. Magas, erőteljes és barna. A szempár még egyre az arcára tapadt, mikor a kapitány elébe állott, bemutatkozott, tánczra kérte, bevitte a terembe s iszonyu szenvedélylyel járta a keringőt. Mindenki kitért előle, hatalmas szenvedélye megdöbbentett mindenkit. Azután csárdást tánczoltak, a kapitány le se tette, csak vitte tovább a forgatagba, mint

Zene-vizsga. A lugosi dal- és zeneegylet zeneiskola 18 növendéke Valker István zene tanár vezetése alatt f. hó 25-én d. u. 3 órakor a Magyar király szálló nagytermében zenevizsgát tart, melyre a közönség ezuton is meghívatik.

Érettségi vizsga. A lugosi állami főgymnáziumban a szóbeli érettségi vizsgálatok f. hó 13. és 14-én tartatnak; a magánvizsgálatok pedig f. hó 15-én (írásbeli) és 16-án (szóbeli) lesznek. A vizsgálatra egy nappal előbb kell jelentkezni.

Diákjaink örömnepje. A középiskolai tanulóifjúság szerdán d. u. a Concordia kerthelyiségeiben kedélyes nyári táncvigalmat rendezett. A mulatság éjfél után ért véget. Az erkölcsi sikert anyagi haszon is koronázta, mert a felülfizetésekből is szép summa folyt be. A felülfizetéseket jövő számunkban közöljük.

Iskolai hír. A lugosi róm.-kath. zárda-leányiskolában tartandó nyilvános vizsgálatok az 1898/9. év végén következő sorrendben tartatnak meg: Junius hó 15-én reggel az elemi iskola I., délután a II. osztályában; 16-án reggel a III., délután a IV. osztályában; 17-én reggel az V. és VI., délután polgári isk. I. és II. osztályában; 19-én reggel a III., délután a IV. osztályában. F. hó 24-én délelőtt 9 órakor lesz a zene-vizsgálat. A tanévet záró ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet, „Te Deum” junius hó 25-én délelőtt fél 9 órakor, délután 5 órakor pedig az intézet záróünnepélye fog megtartatni. Ugyane hó 28-án délelőtt 9 órakor a zárda-leányiskola növendékei júnialist rendeznek a gyermekkertben.

Birtokvétel. A kricsovai Markovics-féle birtokot e hó 8-án árverésen 33002 forintért megvette Bartha István lugosi lakos.

Járványok. Szarazány községében a szarvasmarhák közt fellépett a lépfene, Ollóságoson és Herendjesten pedig sertésvész konstatáltatott. A szükséges óvintézkedések megtételek.

Héja-vadászat. Janó állami erdővéd Tápián, mint a község lakossága halás elismeréssel velünk tudatja, a vidékükön nagy csapatokban összesereglett héjakat, melyek a községnek nagy kárt okoztak, mind lelővöldözte. E humánus cselekvésért méltán köszönet illeti ot.

kánya az áldozatát. Riza mámoros tekintettel merült el a kapitány szemébe.

Másfél év egyhanguságot mintha kiséperte volna a szenvedélyes muzsika a szívéből. A lányos napok elszálltak, az élet köznapiágot megutálta, elibe állott a hatalmas, széles vállu jelen.

Az ura odaférfközött melléje, ez a szenvedélyes tánc megijesztette. Alig ismert a feleségére, a ki napokon át ott heverészett a divánon, egyhangu válaszokat adott, alig mosolygott hosszú másfél esztendőn át. S ime, most mint lobogtatja a zsebkendőjét, a haja kibomlott, a szemei ragyognak, a fejét odahajítja a tánczosa vállára. Rám-eresztette hát a tekintetét.

Az asszony hirtelen ránézett. Össze-rezzent. A kapitány észrevette.

— Mi baja van, édes? ... susogta a fülébe, miközben megérintette az ajkával.

— Ni, hogy néz rám, — mint egy kigyó ...

A kapitány odanézett s villámokat lövelt a fiskálisra. Az észrevette s meghátrált.

— Milyen szemtelen ez a bamba ... mondotta a kapitány fennhangon. Riza csak ekkor jött magához.

— Oh hagyja, hagyja kérem ... Hiszen a férjem.

Herkulesfürdőn a fürdővendégekről megjelent legújabb névsor szerint az idén már 889 vendég fordult meg. Stockholmból, Drezdáról, Frankfurtból, Bonnról, Turn-Szeverinről is vannak vendégek Herkulesfürdőn.

Egy faragatlan portás. Több oldalról, főleg a hölgyektől vett ama panasz alapján, hogy a vasúti állomás jelenlegi kapusa a közönséggel szemben a legbrutálisabb magaviseletet tanúsítja, (miről már magunk is meggyőződünk) felhívjuk a főnökséget, hogy szolgálati személyzetét több tisztességre oktassa. Mert ha valaki véletlenül jegy nélkül tévedne a peronra, avagy a váróterembe, nézetünk szerint az illetőt előzékenyen is lehet arra figyelmeztetni. Miért is ajánljuk a főnök úrnak, hogy kapusa számára szerezze be haladéktalanul a „Nem illik“-et; az egész füzetke ára csak potom 1 korona s a jövőben mindnyájunk meg leszünk kimélve hasonló kellemetlenségektől.

A fürdés áldozata. Mult számunkban említettük, hogy egy 12 éves gyermek a Temesbe majd hogy belefuladt, most a rendőrség révén arról értesülünk, hogy kedden este 7 óra után Schrott József 20 éves gyűlvérszi illetőségű asztalossegéd a Temesben lelte halálát. Ketter József és Stricker Mihály társaságában ugyanakkor a kavicsbánya-vasut közelében (nem pedig a katonai lovardánál, mint a helyi lapok közölték) fürdőzött s ekkor szerencsétlenségére a Temes medrében levő mély gödrök egyikébe tévedt, s mert uszni nem tudott sem ő, sem társai nem tudtak, pár percnyi küzdelem után belefuladt. Schwarz rendőrbiztos e hirre két halászzal s egy rendőrrel nyomban ott termett és a hulla kereséséhez fogtak, mely azonban még mai napig sem került meg.

Véres lakodalom. Nagy kórtályon a napokban vig zenező mellett indult meg egy lakodalmi menet. A szokásos lövöldözés természetesen, hogy nem maradhatott el s így történt, hogy Grecu Vaszilie kis-kostélyi suhancz forgópisztolyát elsütve a közelben haladó Szucau Franczot bal vállon találta. A golyó behatolt a vállcsontig, a hol megakadt. Dr. Duschnitz körorvos azonnal gyógykezelés alá vette. Sebe nem életveszélyes. Grecu szabadlábra eresztették, mert bebizonyult, hogy véletlenül sült el a rozsdás mordály.

KÖZGAZDASÁG.

Ujabb telepítéseink.

Irtá dr. Esseri Lajos
(Vége.)

A telepállomány elégtelen volta azonban inkább a jövőben lesz érezhető, most sokkal nagyobb baj és sérelem, hogy a telepítés sehol nem volt eléggé előkészítve s a telepesek nem kaptak gazdasági művelés céljaira alkalmas földeket. Ez a fő oka annak, hogy bár a kincstár igen olcsón adta az igazán jó minőségű földeket, így Bodófalván kat. holdját 45 frt 75 krért, Igazfalván 50 frtért, mégis a telepesek nagyon el vannak keseredve s nem győzik panaszkodni, mennyire meg lettek károsítva. A telepeseknek május havában osztották ki a földeket, mikor már elváltak késve a tavaszi munkálatokkal, de nem is lehetett a földeket munkába venni, mert még a házhelyek is tele voltak tuskóval. Mikor odajöttek, azt sem tudták, mihez fogjanak, a szántóföldeket kezdjék-e irtani, a házépítéshez való anyagot hordják-e vagy családjukat s ingóságait hozzák-e. Igy az első év eltelt a házépítéssel, a másodikban sem sokra mentek még az irtással. A sok hurczolkodásban a lovak

eldöglöttek, másikat kellett venni, magának s családjának élelmiszereket készpénzért beszerezni, ugy, hogy mielőtt valamihez hozzáfoghatott volna a telepes, összes megtakarított pénzeszkéje elfogyott. Igy bosszulta meg magát az a törekvés, hogy a telepes takarékosági szempontból maga építse fel lakhelyét s maga irtsa ki földjéből a tuskót és tövist. A tuskóirtáshoz nem is ért az alföldi ember, a ki nem szokta, nem tudja annak csinját-binját s nem halad vele semmire. Ehhez tehát vagy oláh napszamosokat kellett fogadni, vagy az irtásért 3—4 évi használatra kiadni a földet. Igy éveken át nem volt semmi jövedelme a telepesnek s a készből kellett élnie, azonkívül építeni, közmunkákat, mint utak készítését s kavicsolását végezni, árkokat készíteni, mert víztől sem voltak mentesítve a földek s ennek eszközlésére csak 5—6 év múlva a kiosztás után jelent meg a kulturmérnökség kiküldöttje. Mikor már csakugyan be lehetett volna vetni néhány hold földet, mindenből ki volt fogyva a telepes, még a vetőmagért is kölcsönpénzre szorult, a termést pedig előre eladni kényszerült. El is nevezte aztán a néphumor (az új lakhelyeket Krassó-Szögénymegyének. Ezen viszonyok következménye, hogy az a birtokos, kit a kincstár letelepít, ritkán marad meg, a legtöbb örül, ha jogát valakire átruházhatja, ki neki némi kártérítést ad s új tőkét fektet a vállalatba; ez az oka annak, mit műnyelven a telepesek gyakori váltakozásának neveznek.

Összehasonlításként érdekesnek tartom feltüntetni, mennyi földet művel meg az alföldi felesmunkás, kinek vagyoni helyzete körülbelül olyan, mint a telepeské.

Kis Mihály szentesi ember a mult évben 80 hold felesföldet 1100 ölével munkált hat lóval s két jó Sack-féle ekével. A földből 40 holdat buzával vetett be, 10 holdat tavaszi alá felugarolt, másnak pénzért szántott buza alá 17 hold földet, holdját 3 frtjával, azonkívül dinya-termelőknél ugyanannyiért 15 holdat, egy holdat pedig répa alá 10 frtért 12 coll mélységre szántott fel még az ősszel, tavasszal 30 hold földet szántott meg. Ő ugyan saját szája vallása szerint nem tartozik egészen a rendes emberek sorába, mert ha dolog van, egy nap alatt szeretné elvégezni, de azt tartja, hogy 80 hold feles földből jó szántóvető ember 4 lóval és egy ekével ősszel 40 hold buzát s 20 hold ugart, tavasszal a többit jó műkával elvégezheti, ugy, hogy abban semmi időközbevagás nem akadályozhatja. Azért még nem kell a jószágot zavarni, csak jó rendszeren hajtani, hogy ne andalogjon. Elképzelhető, hogy ha ilyenforma ember elmegy telepesnek s évek múlva bírja annyira vinni, hogy pár hold tiszta földje legyen, mint áldja az a telepítés eszméjét, de még azt is, a ki feltalálta.

Legújabb időben ezen viszonyokban javulás állott be, mert most a kormány holdankint 40—50 frt előleget bocsát a telepesek rendelkezésére irtási czélokra s így azok följeiket rövid idő alatt rendezhetővé tehetik.

A telepítési viszonyok ismertetésénél igen fontos még azon rendszer, melyben a lakházak felépítése történik. Az eljárás e tekintetben nem egységes az állami telepítésnél. Igazfalván a telepesek házat a kincstár építette fel s annak költsége a földek árával együtt törlesztendő. Bodófalván ellenben mindenki maga épített és pedig oly drágan, hogy a ház sokszor többé jött, mint az összes földek vételára. Tehát a költség tekintetében is jobban jár a telepes, ha az épületeket készen kapja; a gazdasági hátrányokat, melyek

az építkezéssel való elfoglaltsággal járnak, már említettem. Oly vidékeken, hol az állam nagy terjedelmű erdőket taroltat le azért, hogy azok területét telepesek részére szántóföldekké változtassa, már a letarolás iránt kötött szerződésben gondoskodni lehetne és kellene is, hogy a legolcsóbb áron elegendő faanyag álljon rendelkezésére az építkezés céljaira.

Felemlítem még a telepítési rendszer ismertetése céljából, hogy az állami telepítvényeknél, ha a telepesek a tulajdonjognak az első vételári részlet lefizetése után történő telekkönyvi bekebelezésétől számított 15 éven belül ingatlanukat másnak, mint törvényes leszármazóiknak, vagy házastársuknak kívánják elidegeníteni, a kincstárt a törvény értelmében elővásárlási jog illeti meg, továbbá, hogy a két évi törlesztési részlettel hátralékban maradó a telepből sommás birói uton kioldozható.

Az elmondottakból kitűnik, hogy a földművelésügyi kormány a telepítés ügyét nagy szeretettel és buzgósággal karolta ugyan fel, de minden jóakarattal mellette eleinte számos hiba történt több helyen, a miket csak utóbb hoztak helyre és pedig leginkább a mostani földművelési miniszter ur idejében. A jövő telepítések szempontjából már előadott javaslataimon túl még néhány, szerintem helyes intézkedés megvalósítására merném a telepítés terén működő s ez ügy körül nagy érdeket szerzett férfiak figyelmét felhívni.

Laptulajdonos: Kállay Sándor.

Szép lakás kiadó.

A Szende-utcza sarkán, az izr. templommal szemben levő házban egy 4 utcai szobával, konyhával, pinczével és padlással biró lakás kiadó.

Közelebbet megtudhatni

Schattles Mihály fiókjában

bor-, szilvórium- és szesznagykereskedés.

717. szám végr. 1899.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járás-bíróság 1898. évi V. I. 1965. számú végzése következtében dr. Fränkl Nándor ügyvéd által képviselt Baumel Zsigmond és Sándor végrehajtató javára Grosz Simon és tsai ellen 342 frt 50 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1500 frtra becsült lovak, kocsik, szarvasmarhák, kazán, hordók, kádak, széna stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járás-bíróság 1898. V. I. 1608/5. számú végzése folytán 342 frt 50 kr. tökekövetelés, ennek 1898. évi november hó 3-ik napjától járó 6% kamatai es eddig összesen 70 frt 43 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Ohaba-Mutnikon alperesek lakásán leendő eszközlésére

1899. évi június hó 23-ik napj. d. e. II órája

határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

A törvényes határidő a hirdetések a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számított.

Kelt Lugoson, 1899. május hó 29-én.

Schieszler Vilmos, kir. bir. vgh.

Valódi
borpárlatom
(cognac)

egy és két vöröskereszt-jelvényvel ellátott eredeti töltésű palackokban a következő jóhírnevű üzletekben és gyógyszerárakban kapható:

Karl és Joanovits uraknál Lugoson, Müller P. J. ur gyógyszerárakban Karánsebesen, Rác P. Traian urnál Lugoson, Untergutsch Hugó urnál Versezen, Sztanojlovits J. urnál Bozovicson és Morgenstern József urnál Lugoson.

Weisenbacher János
cognacgyáros és bortermelő
Salgó-Tarjánban.

1899. V. III. 144/3. számh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbíró-ság 1899. évi V. III. 144/1. számú végzése következtében dr. Fränkl Nandor ügyvéd által képviselt Morgenstern R. lugosi lakos végrehajtató javára Neumann Terézia monostori lakosnő ellen 429 frt 61 kr. s jár. erejéig foganatósított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 303 frt 17 kr-ra becsült különféle szoba-, koresma- és bolti butorzatok, bolti cikkek, hordók, 1 faház, 1 faistálló és 1 koczadisznóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járásbíró-ság 1899. évi V. III. 144/3. számú végzése folytán 429 frt 61 kr. tökekövetelés, ennek 1899. évi május hó 5. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 93 frt 77 kr-ban biróilag már megállapított költségek erejéig Monostor községben leendő eszközölésére 1899. évi június hó 14-ik napjának délelőtti fél 9 órája határidőül kintzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Facseten, 1899. évi június 3-án.
Blegye László írnok mint kik. kir. bir. vb.

Uszodamegnyitás.

Van szerencsém a t. cz. fürdőző közönség becses tudomására hozni, hogy

uszodámat

folyó évi június hó 6-án megnyitottam. Uszodám kora reggeltől késő estig nyitva van.

Minél több látogatásért esdve, maradok kiváló tisztelettel

KARL MÁRTON,
uszoda-tulajdonos.

340. szám végr. 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbíró-ság 1898. évi V. I. 1490. számú végzése következtében a magy. kir. pénzügyi államkincstár végrehajtató javára Flore Szilárd ollósági lakos ellen 30 frt s jár. erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 frtra becsült cséplőszekrényből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. bíróság 1898. V. I. 1490/2. számú végzése folytán 30 frt tökekövetelés, ennek 189— évi — hó — napjától járó —% kamatai és eddig összesen 12 frt 81 kr-ban biróilag már megállapított költségek erejéig Olloságon alperes volt birtokan leendő eszközölésére

1899. évi június hó 26-ik napjának
délelőtti 9 órája

határidőül kintzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is, el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetmények a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Lugoson, 1899. évi június hó 5-én.

Schieszler Vilmos, kir. bir. végreh.

Első leánykiházasítási egyesület m. szövete.

(Alapított 1863-ban.)

A legelőnyösebb gyermekbiztosítás, úgy fiúk mint leányok részére, mely a **legtisztább kölcsönösségen nyugszik.** Ezen egyesület beiratott tagjai az összpénzkezelés által mutatkozó nyeresé-nyek 50%-ában részesülnek, a kiházasítási díj nevelése céljából s ezen nyeresé-ny minden évben a befizetett tag-díjak arányában a tag javára iratják s a biztosítási összeg esedékessége alkalmával azzal együtt kifizetetik.

A D. kisorsolási táblázat

folytán minden tagnak alkalma van 500 forintot nyerhetni az által, hogy évente ötszáz rész kisorsoltatik. A nyeresé-ny az esedékesség napján díjtalanul fizetetik ki.

Ne mulassza el egy családapa sem, ily **rendkívüli előnyös feltételek** mellett gyermekét biztosítani.

Eddig több mint 4.000.000 korona kiházasítási díj fizetett ki. A díjtételek igen mérsékelték s rendkívüli előnyök s változhatlan táblázat szerint lesznek számítva.

Tervezzel és felvilágosítással szolgál a lugosi főügynökség

Neumann Armin és társa

eczetlél-gyár és kőbányai sóraktár Lugoson.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölés-ként alkalmaztatik közvény-nél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűlések-nél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerész-nél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sebbertekü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czegeggyezes nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., osász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

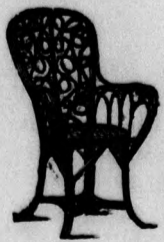
BUTOR-

BUTOR-RAKTÁR

Deutsch Izidor és fia

Lugos, Párvy-féle ház, az azelőtti Weissmayer-féle üzlethelyiségben.

TEREM

A legegyszerűbb és legfinomabb butorok rendkívüli választékban raktáron tartatnak

Olcsó árak.

Kitűnő kiszolgálás.

Mindenemű lakások a legolcsóbb árakon kényelmes, szép és jó butorokkal berendeztetnek.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról kezeskedik 40 év óta fennálló cégünk.

Traunfellner Karoly könyvnyomdája Lugoson.